

Sygn. akt II Cz 87/16

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział II Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anatol Gul

Sędziowie SO Jerzy Dydo

SO Agnieszka Terpiłowska

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2016 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku T. Z.

przy udziale D. P.

o zniesienie współwłasności

na skutek zażalenia kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu uczestniczki postępowania na postanowienie Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 30 listopada 2015 r., sygn. akt VIII Ns 597/12 w pkt. III.

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w pkt III w ten sposób, że przyznane adwokatowi N. Ł. jako kuratorowi dla nieznanej z miejsca pobytu uczestniczki postępowania wynagrodzenie podwyższyć z kwoty 1.200 zł do 1.476 zł zawierającej podatek VAT;

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie;

III. oddalić wniosek kuratora o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

(...)

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 30 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy w Wałbrzychu w pkt. III zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. N. Ł. kwotę 1200 zł tytułem 50 % stawki kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu postanowienia w tym przedmiocie Sąd pierwszej instancji wskazał, iż zostało ono oparte na Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej z dnia 13 listopada 2013 r. w zw. z art. § 6 pkt 5 i § 8 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 r.

Zażalenie na powyższe postanowienie w pkt III złożył kurator dla nieznanej z miejsca pobytu uczestniczki postępowania zaskarżając postanowienie w wskazanym punkcie zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. treści § 6 pkt 5 i § 8 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...), przez ustalenie, iż kuratorowi dla osoby nieznanej z miejsca pobytu przysługuje wynagrodzenie w wysokości 50 % stawki minimalnej wynagrodzenia adwokackiego w sytuacji, kiedy zasada ta obowiązuje tylko i wyłącznie w sytuacji zgodnego wniosku uczestników postępowania;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. treści § 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawach cywilnych z dnia 13 listopada 2013 r. poprzez nie zasądzenia wynagrodzenia ze stawką podatku VAT.

Wskazując na powyższe skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz kuratora dla nieznannej z miejsca pobytu uczestniczki postępowania wynagrodzenia w wysokości opłaty minimalnej, tj. 2 400 zł + podatek VAT, z równoczesnym przyznaniem kosztów zastępstwa w postępowaniu w II instancji. W uzasadnieniu zażalenia skarżąca wskazała, iż w niniejszym postępowaniu wnioskodawca oszacował wartość nieruchomości na 80.000 zł i taką kwotę przyjął dla obliczeń między stronami. Uczestniczka z tą wyceną nie zgodziła się i w wyniku działań kuratora ostatecznie ustalono na bazie opinii biegłego faktyczną wartość nieruchomości w kwocie 225.000 zł. Fakt, iż opinia przez strony nie była kwestionowana nie może być traktowany, jako podstawa do stwierdzenia, iż wniosek o zniesienie współwłasności był wnioskiem zgodnym. Dodatkowo Sąd I instancji przy ustalaniu wartości wynagrodzenia dla kuratora pominął obowiązek zasądzenia dodatkowo stawki VAT, mimo iż obowiązek ten wynika wprost z przepisów.

Sąd Okręgowy zważył:

Zażalenie w część podlegało uwzględnieniu – tj. w kwocie odpowiadającej wysokości podatku Vat, o którą to kwotę należało powiększyć przyznane wynagrodzenie kuratora.

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2013r. dla nieznannej z miejsca pobytu uczestniczki postępowania ustanowiony został kurator. Sąd pierwszej instancji zwrócił się o jego wyznaczenie do (...) w W.. Wyznaczona została przez (...)adw. N. Ł..

Przepis art. 622 k.c. przewiduje obowiązek Sądu w zakresie nakłaniania współwłaścicieli do zgodnego przeprowadzenia podziału. Przepis § 2 tego przepisu wskazuje na związanie sądu (co do zasady) zgodnym wnioskiem współwłaścicieli w zakresie sposobu zniesienia współwłasności. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, iż przewidziany powołanym przepisem zgodny wniosek oznacza złożenie zgodnych oświadczeń woli, co do określonego sposobu zniesienia współwłasności przez uprawnionych współuczestników tego postępowania (Komentarz do art. 622 k.p.c. red. Góra-Błaszczkowska 2015, wyd. 2/Cioch, Legalis, Komentarz do art. 622 k.p.c., red. Piasecki 2014, wyd6/J.Pietrzykowski/K.Pietrzykowski, Legalis). Zasadnie zatem, Sąd pierwszej instancji przyjął, iż w sprawie został złożony zgodny wniosek (w rozumieniu art. 622 k.c.), co do sposobu zniesienia współwłasności i stosowne wynagrodzenie powinno zostać ustalone przy takim założeniu.

Wynagrodzenie kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej ustalane jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej z dnia 13 listopada 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1476). Zgodnie z § 1 ust 1 cyt. Rozporządzenia wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej, zwanego dalej „kuratorem”, nie może przekraczać stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie [...]. Wynagrodzenie kuratora będącego podatnikiem obowiązany do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie ze stawką tego podatku obowiązującą w dniu orzekania o wynagrodzeniu (§ 1 ust 3 cyt. Rozporządzenia).

Przepis § 8 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 461) przewiduje w sprawie o zniesienie współwłasności - stawkę obliczoną na podstawie § 6 tego Rozporządzenia od wartości udziału współwłaściciela zastępowanego przez adwokata lub radcę prawnego, a w wypadku zgodnego wniosku uczestników - 50% tej stawki. Trudno przyjąć, iż cyt. wyżej Rozporządzenie posługuje się inną definicją pojęcia „zgodny wniosek” niż przepisy kodeksu cywilnego regulujące podstawy materialnoprawne postępowania, dla którego ustalane są tym Rozporządzeniem zasady przyznawania wynagrodzenia.

Stawka minimalna przewidziana w § 6 pkt 5 cyt. Rozporządzenia od wartości udziału współwłaściciela (uczestniczki postępowania) – 37.500 zł (1/6 x 225.000 zł) wynosi – 2.400 zł. Właściwie zatem wysokość wynagrodzenia została ustalona przez Sąd pierwszej instancji na kwotę 1.200 zł. Nie została ona jednak powiększona o należny podatek Vat i w tym zakresie Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie. Kwota przyznanego wynagrodzenia została podwyższona o należny podatek Vat. W tym zakresie zażalenie zostało uwzględnione w oparciu o treść art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. W pozostałym zakresie zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. Mimo, iż w tym postępowaniu - o zniesienie współwłasności w oparciu o treść art. 520 § 1 k.p.c. każdy z uczestników postępowania ponosi koszty związane z jego uczestnictwem w tym postępowaniu, do zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego wywołanego zażaleniem kuratora należało zastosować art. 520 § 2 k.p.c. Odmienna jest bowiem rola ustanowionego w tym postępowaniu kuratora. Sąd Okręgowy przyjął, iż skarżąca wygrała to postępowanie jedynie nieznacznie co do roszczenia ubocznego (w rozumieniu art. 20 k.p.c.). Skarżąca poniosła koszty opłaty od zażalenia w wysokości 40 zł (na podstawie art. 22 pkt. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (tj. Dz.U. z 2014 r. poz. 1025)). Uiszczona została opłata w kwocie 60 zł ale nie ma podstaw do jej pobrania w tej wysokości i w rozliczeniu została uwzględniona opłata w kwocie 40 zł.

W związku z powyższym nie było podstaw do wykładania na uczestników postępowania konieczności poniesienia części kosztów opłaty od zażalenia. Dlatego też oddalony został wniosek kuratora o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

(...)